

**Informacja do BIP o wynikach kontroli prawidłowości
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, ul. Dworcowa 15, 86-160 Warlubie
(zwanym dalej GOPS lub Ośrodkiem)**

*sporządzona w oparciu o Ustawę z dnia 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2016 r.,
poz. 1764) art. 4 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 4 ppkt a*

I. Cel kontroli:

- Ocena realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.
- Ocena zgodności zatrudnienia asystentów rodziny z wymaganymi kwalifikacjami.

II. Czas przeprowadzenia kontroli: w dniach 29, 30 i 31 marca 2017 r.

Opis ustalonego stanu faktycznego oraz jego ocena:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o rozmowę i wyjaśnienia Kierownika GOPS i analizę dokumentacji.

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2017 r. poz. 697), pracę z rodziną organizuje gmina lub podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania na podstawie art.190.

Gmina została ustawowo zobowiązana do realizacji zadań z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

GOPS działa obecnie na podstawie Statutu z dnia 17 marca 2016 r., przyjętego Uchwałą Nr XVIII/92/2016 Rady Gminy Warlubie. W działalności GOPS uwzględniono realizację zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Ośrodek został wyznaczony do realizacji zadań w ww. zakresie Uchwałą Rady Gminy Warlubie Nr XV/119/12.

Zadania Ośrodka szczegółowo ustalone zostały w Regulaminie Organizacyjnym, wprowadzonym Zarządzeniem Nr 1/2014 Kierownika GOPS z dnia 3 stycznia 2014 r. Dokument uwzględnia stanowisko asystenta rodziny i szczegółowy zakres jego obowiązków zgodny z art. 15 ww. Ustawy.

Wójt Gminy Warlubie Upoważnieniem Nr 220.B.68.2014, z dnia 5 maja 2014 r., upoważnił p. ██████████ do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji.

W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono również, że w strukturze jednostki kontrolowanej nie wyodrębniono komórki realizującej zadania z pieczy zastępczej, co nie stanowi naruszenia przepisu art.10 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny.

W zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ustalono, co następuje:

- odnośnie do zapisu art.176 pkt 1: *opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny*
- zgodnie z art.179 ust.1 wyżej cytowanej ustawy *w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.*

Pierwszy Gminny Program Wspierania Rodziny został uchwalony na lata 2013-2015, Uchwałą Rady Gminy Warlubie XXIV/217/13 z dnia 9 maja 2013 r. Główny cel programu zakłada wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

W roku 2016 r. Gminny program nie był realizowany. Kolejny Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 został przyjęty na posiedzeniu Rady Gminy w dniu 28 marca 2017 r.

W okresie objętym kontrolą Kierownik GOPS dopełnił obowiązku rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny. Sprawozdania zostały przedstawione w wymaganym ustawowo terminie.

W okresie objętym kontrolą, zatrudnionych było 3 asystentów-

- ██████████ - w ramach umowy zlecenie, ½ etatu, w okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 marca 2015 r.,
- ██████████ - w ramach umowy o pracę, w okresie od 1 czerwca 2015 r. do 31 sierpnia 2015 r.,
- ██████████ - w ramach umowy o pracę, od 7 września 2015 r. do chwili obecnej.

Aktualnie asystent rodziny przebywa na długotrwałym zwolnieniu lekarskim, trwa procedura rekrutacyjna i od miesiąca kwietnia br. Ośrodek planuje zatrudnienie dwóch osób na zastępstwo, każdą w wymiarze ½ etatu.

Asystenci obejmowali pomocą:

- w 2015 r. 16 rodzin, w tym jeden przypadek zobowiązujących do współpracy przez Sąd,
 - w 2016 r. 15 rodzin, w tym brak przypadków zobowiązujących do współpracy przez Sąd,
 - w 2017 r. (do dnia kontroli) 12 rodzin, w tym brak przypadków zobowiązujących do współpracy przez Sąd,
- przy zachowaniu zasady, iż równocześnie nie pracowali z więcej niż 15 rodzinami.

Na podstawie badanej dokumentacji ustalono, iż dwoje pracowników tj.: p. ██████████ i ██████████ posiadało wymagane kwalifikacje, zgodne z art. 12 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Natomiast p. ██████████ nie spełniała ustawowych wymagań w tym zakresie.

Ponadto w aktach osobowych stwierdzono przypadki brakujących oświadczeń dot. spełniania wymagań wynikających z art. 12 ust. 1 pkt 2, 3, 4 ww. ustawy tj.: w przypadku p. ██████████ - brak oświadczenia dotyczącego pkt 2 i 3, p. ██████████ i p. ██████████ - brak oświadczenia dotyczącego pkt 3.

Praca asystentów nie była łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego na terenie gminy, w której praca była prowadzona, co jest zgodne z art. 17 ust. 3 cyt. wyżej ustawy. Zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy asystenci rodziny nie prowadzili postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę.

Dokumentacja kadrowa asystentów zawiera *zakres czynności*, w którym uwzględniono wszystkie zadania zgodne z art.15 ust1 ww. ustawy.

- W zakresie realizacji zapisu art.176 pkt 2 i pkt 4b:

- *tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny*
- *finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.*

W okresie objętym kontrolą, asystenci mieli możliwość podnoszenia kwalifikacji, uczestnicząc w szkoleniach tematycznych. Gmina ma zapewnione środki finansowe na ten cel.

W okresie objętym kontrolą praca z rodzinami prowadzona była przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych. Zgodnie z zapisami art. 11 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku, gdy Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej. Jeżeli z analizy sytuacji rodzinnej wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje do Kierownika Ośrodka z wnioskiem o jego przydzielenie. Ponadto, zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzina również wyraża pisemną zgodę na współpracę z asystentem. W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż w drukach zgody nie był zaznaczany wybór rodziny. Dotychczas nie było przypadku odmowy przyznania rodzinie asystenta.

- W zakresie realizacji zapisu art.15 ust.1 pkt 16: *monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z asystentem.*

Monitoring po zakończeniu współpracy z asystentem był prowadzony, jednakże nie był dokumentowany. Rodziny były monitorowane także przez pracowników socjalnych, w ramach pracy

socjalnej. Kierownik GOPS złożył oświadczenie, w którym zobowiązał się wprowadzić procedurę monitoringu, który będzie prowadzony i dokumentowany przez asystenta rodziny.

Decyzja o zaprzestaniu lub dalszej współpracy asystenta z daną rodziną podejmowana jest wspólnie z pracownikiem socjalnym podczas cyklicznych spotkań w Ośrodku. Przyjęte stanowisko jest przedstawiane Kierownikowi GOPS. Konsultacje odbywają się ustnie, nie są dokumentowane. Kierownik GOPS zobowiązał się wprowadzić odpowiednią procedurę związaną z podejmowaniem decyzji w ww. sprawie.

- W zakresie realizacji zapisu art.176 pkt 7: *prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.*

Monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej prowadzony jest na bieżąco przez pracowników socjalnych, którzy współpracują z pedagogami szkolnymi, pracownikami służby zdrowia, policją, kuratorami sądowymi i przedstawicielami innych instytucji pracujących na rzecz rodziny. W przypadku powzięcia niepokojących informacji dotyczących sytuacji dziecka, pracownik socjalny występuje z wnioskiem o objęcie rodziny wsparciem asystenta lub inną pomocą adekwatną do potrzeb rodziny.

- W zakresie realizacji zapisu art.176 pkt 3a: *tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez:*

- *zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,*

oraz

- w zakresie realizacji zapisu art. 10 ust. 3: *praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji, usług dla rodzin z dziećmi, pomocy prawnej, organizowania dla rodzin spotkań.*

Gmina zapewnia rodzinie przeżywającej trudności dostęp do bezpłatnego, specjalistycznego poradnictwa (prawnego, socjalnego, psychologicznego). Na terenie gminy dostępny jest punkt porad prawnych kierowany do mieszkańców, czynny dwa razy w tygodniu. Ponadto na terenie gminy, dwa razy w miesiącu, dyżur pełni psycholog. Mieszkańcy mogą otrzymać także wsparcie od pracowników socjalnych Ośrodka, pracowników Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- W zakresie realizacji zapisu art.176 pkt 3b i 4c: *tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez:*

- *organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,*
- *finansowanie kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust.2, ponoszonych przez rodziny wspierające.*

W okresie objętym kontrolą, na terenie gminy nie istniały rodziny wspierające. W związku z tym gmina nie ponosiła kosztów związanych z ich funkcjonowaniem i szkoleniem. Z informacji przekazanych przez Kierownika GOPS wiadomo, iż nie była prowadzona kampania informująca środowisko lokalne o możliwościach pełnienia funkcji rodziny wspierającej.

- W zakresie realizacji zapisu art. 176 pkt 3c: *tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez:*

- *prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.*

Na terenie gminy nie funkcjonuje placówka wsparcia dziennego. Funkcjonują dwie świetlice środowiskowe (w Lipnikach i Wielkim Komorsku), do których uczęszcza łącznie ok. 50 dzieci. Świetlice wiejskie w Płochocinie, Bąkowie i Rulewie, prowadzą zajęcia dla dzieci i zapewniają pomoc w odrabianiu lekcji. Ponadto na terenie szkół funkcjonują świetlice opiekuńczo-wychowawcze. Na terenie Warlubia działa także świetlica internetowa.

- W zakresie realizacji zapisu art. 176 pkt 5: *współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.*

Gmina współfinansuje koszty związane z utrzymaniem wychowanków przebywających w pieczy zastępczej:

- w 2015 r. – 126 857,52 zł,
- w 2016 r. – 172 759,32 zł,
- w 2017 r. (do dnia kontroli) 43 211,76 zł.

- W zakresie realizacji zapisu art.15 ust.1 pkt 2: *opracowania planu pracy z rodziną we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, skoordynowanego z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.*

Asystent kontaktował się z wychowawcą placówki opiekuńczo-wychowawczej, jednakże nie współuczestniczył przy tworzeniu planu pomocy dziecku. Asystent nie odnotowywał wizyt w placówce w aktach rodziny, brak jest informacji dotyczącej przebiegu spotkania itp. Fakt wyjazdu do placówki był odnotowywany w harmonogramie pracy, który znajdował się u Kierownika GOPS. Kierownik zobowiązał się do wprowadzenia obowiązku odnotowywania każdego spotkania z wychowawcą placówki lub koordynatorem w aktach rodziny.

- W zakresie realizacji zapisu art.176 pkt 6: *sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3.*

Gmina sporządza sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny oraz przekazuje je wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego. Sprawozdania przekazywane były w następujących terminach (dane ustalono z CAS):

- a) za I półrocze 2015 r. w dniu 6 lipca 2015 r.
- b) za II półrocze 2015 r. w dniu 25 stycznia 2016 r.
- c) za I półrocze 2016 r. w dniu 28 lipca 2016 r.
- d) za II półrocze 2016 r. w dniu 30 stycznia 2017 r.

Powyższa analiza wskazuje, na zachowanie ustawowych terminów określonych w § 3 ust.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (Dz.U. z 2016 r. poz.213).

Na podstawie powyższych ustaleń skontrolowaną działalność ocenia się pozytywnie z uchybieniami. Zalecenia pokontrolne zostały przekazane Kierownikowi jednostki kontrolowanej.

Zespół kontrolny:

Oddział ds. Wspierania Rodziny
i Systemu Pieczy Zastępczej
Wydziału Polityki Społecznej

Zatwierdził:

Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej